СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
РІК LIII. Ч. 249. НЮ ЙОРК І ДЖЕРЗІ СИТІ, четвер, 20-го грудня 1945. No. 249. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, December 20, 1945. VOL. LIII.
ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1010, 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ФОРД ПІДВИЩУЄ ПЛАТНЮ 15 ЦЕНТІВ ВІД ГОДИНИ, ЮНІЯ ВІДКИДАЄ ОФЕРТУ

Форд Мотор Компані в Дітройті оприлюднила, що годиться на підвишку платні для робітників по 15 центів від години, це значить 14.4 відсотків більше, ніж виносить дотеперішна платня. Крім цього управа підприємства зажадала від юнії автомобілевих робітників таких гарантій: що не буде диких страйків; що підприємство буде мати більшу свободу в веденню бизнесу і що матиме більше право в приниманню і відправлюванню робітників, ніж досі.

На таку листовну оферту представник юнії Ричард Т. Лінард заявив, що вона не надається до прийняття, тому, що юнія жадає 30% підвишки.

У Вашингтоні має відбутися засідання ради для устійнення фактів, назначеної президентом. На це засідання явилися представники підприємців і юнії.

СНІГОВІЯ СТРИМУЄ ПОВОРОТ ВОЯКІВ З ФРОНТІВ.

Сніговія у Злучених Державах засипала багато міст, головно тих, що положені на границі Канади. Найгірше терпить на тім місто Бофало, куди не доходять вантажні потяги. Внаслідок того багато фабрик не може працювати нормально. Трапляються також смертельні випадки від студени.

Сніговія виявилася буревіями на морю і яких 6,000 вояків, які мали приїхати домів на Різдво з Англії, не прибудуть на час. Незалежно від сніговії понад 80,000 вояків, які прибули до Сан Франсиска й інших пристаней на Західнім побережжу, не можуть дістатися домів іззa великого замішання в залізничім руху. Зогляду на таке положення міська влада й громадянські організації Сан Франсиска приготовляють святочні приняття для вояків на Різдво.

Брак залоги стримав у нюйоркській пристані 66 кораблів, які мали відплисти до Европи, щоб привезти вояків на свята. Юнія морських робітників каже, що вона робить усе можливе, щоб дістати залоги для кораблів.

БОМБА ВІДБИРАЄ НАДІЮ НА БУДУЧНІСТЬ.

Д-р Гаролд С. Юрі з університету Колюмбія промовляв на зібранню 50 різнородних краєвих організацій у Вашингтоні про розміри небеспеки атомової бомби. Колиб так у місті Ню Йорку кинути таку бомбу на будинок Емпайр Стейт при 32 вулиці, вона булаб всилі знищити цілий Менгетен аж по самий полудневий кінчик разом з улицею Вол стріт і цілий фінансовий дистрик, а на півночи другу половину острова — говорив Юрі. На зібранню говорив теж сенатор Брайен Мек Магон з Конетикат, голова сенатської Атомової Комісії. Він заявив, що як довго нема контролі над атомовою бомбою „ви не можете укладати ніяких плянів для своїх дітей, ані не можете спокійно йти на відпочинок. Це не є ніяке життя".— Контроля над атомовою бомбою мусить прийти відразу, а не постепенно, бо бомба вибухає ціла, а не частинами — пояснив сенатор.

Д-р Джан Симсон, науковець з Університету Шікаго, виявив, що американські фабрики атомової бомби працюють день і ніч, тобто 24 годинні денно. Недавно президент Труман заявив, що атомові бомби виробляються для експериментів.

БЛИЗЬКО 300,000 ЗГОЛОШЕНЬ ДО АРМІЇ.

Упродовж шістьох тижнів, від коли армія почала агітацію за добровольцями до військової служби, зголосилося до 30. листопаду 262,953 нові рекрутів. Це виявив директор військового персоналу ґен. Гаролд М. Гілберт. Він висловився, що це дуже заохочуюча проява. Він має на меті дістати 1,600,000 добровольців до липня 1946.

ПАЛАТА ПРИНЯЛА ЗАКОНОПРОЕКТ ПРО О. О. Д.

Палата репрезентантів приняла 344 голосами проти 15 законопроект про випосаження Організації Обєднаних Держав відповідною силою для її праці. Пороблено незначні зміни в проекті, який уже перейшов голосування в сенаті. Для вирівнання різниць проект піде до спільної конференції, де, як запевняє сенатор Коналі, не буде труднощів. Все те приготовляється швидко на це, щоб Злучені Держави могли вислати своїх делеґанів на нараду асемблеї О. О. Д. в Лондоні.

ПРЕЗИДЕНТ ПІДПИСАВ ЗАКОН ПРО УНРРА.

Законопроект про приділення до УНРРА $1,350,-000,000 на допомогову акцію у краях, знищених війною, підписав президент Труман. Ця сума є другою половиною загальної суми, яку зобовязався уряд Злучених Держав дати до розпорядку УНРРА.

Українські організації відзиваються на зазив ратунку з Европи

Український Конгресовий Комітет Америки негайно після отримання перших вісток про загрозу примусового вислання українських скитальців з американської окупаційної смуги під владу Совєтів, вислав відповідні представлення до президента Трумана, секретаріяту стейту, ґен. Айзенгавера, до відповідних сенаторів і конгресменів, а окремо ще вислав телеграму до секретаря Джеймса Ф. Бирнса в Москві. Дальша акція підготовляється. Зачувати, що українські громади в різних стейтах глибоко діткнені поражаючими вістками, висилають від себе відповідні телеграми до вашингтонського уряду. — Від Комітету Українців Канади наспіли вісти, що цей комітет вислав представлення до Отави й Лондону, щоб відкликати розпорядок.

2,000 ЛЮДЕЙ ДЛЯ РОЗГОЛОСУ ІДЕЙ І ПОЛІТИКИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

При департаменті стейту у Вашингтоні вже працює бюро пропаганди для вияснювання заграничним ідей і закордонної політики Злучених Держав. Водночас бюро, на підставі зібраних з цілого світу інформацій, помагає укладати закордонну політику Злучених Держав. У бюрі працюватиме на початок 2,000 осіб з різнородним знанням. На чолі бюра стоїть Вилíем Т. Стовн, який тепер є директором бюра приязних відносин в департаменті стейту. Багато із приділених до цієї праці людей буде виїзджати або навіть постійно перебувати поза границями Злучених Держав. В ново зорганізованім бюрі буде працювати багато робітників з Бюра Воєнних Інформацій. В Бюрі Воєнних Інформацій працювало вчасі війни 13,000 бюрових робітників.

ЯПОНЦІ ЗНАЛИ РОЗМІЩЕННЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ ФЛЬОТИ ПЕРЕД НАПАДОМ

Спільному Конгресовому Комітетови Перл Гарбору предложено документи, які вказують, що японці знали про розміщення американської воєнної фльоти день перед нападом на Перл Гарбор, отже 6. грудня 1941. Це потвердили теж японські офіцири, які тепер находяться під американською владою. Маючи такі інформації, японці видали своїм субмаринам; які пильнували Перл Гарбору, докладні інструкції, як вони мають нападати на американські воєнні кораблі на випадок, колиб ті кораблі виплили з пристані для боротьби з японцями. На підставі даваних сиґналів японці знали кілько американських кораблів є у пристані, а кілько виплило на море перед тим.

Прокураторія обвинувачує в Норемберґу цілий націстівський кабінет міністрів

Полковник Роберт Дж. Сторі, що належить до прокураторського штабу судді Джексона, зібрав таку величезну масу матеріялів проти націстівського кабінету міністрів, щоби доказувати його вину в агресії, що аж сам предсідник трибуналу, сер Джефрі Лоренс, напоминав його кількома наворотами, щоб того всього не наводив, бо трибунал і без цього уже переконаний про вину. Матеріяли виказують наглядно, що націстівські міністри плянували довго різні агресії та були творцями злочинних законів проти жидів та інших народів, а то й цілих держав. Через те всі ті міністри винуваті в націстівських злочинах в такий самий спосіб як Гестапо чи штурмові відділи та гітлерівська еліта.

ЯК РОЗЕНБЕРҐ З ҐЕСТАПОМ ВИКРАДАЛИ ПРЕДМЕТИ МИСТЕЦТВА?

Націстівські верховоди не тільки уплянували завойовування різних країв, але точно обміркували теж і плян ограблення тих країв з найкращих цінностей, з творів мистецтва. Здійснювано цей плян при допомозі Гестапа і націстівської партії. А керував цею грабіжю Альфред Розенберґ, винахідник націстівської ідеольоґії. В липні 1944 року Розенберґ звітував, що загарбано 22,000 творів штуки. З найкращих образів роблено презенти в першу чергу Гітлерови, а далі Ґерінґови та іншим з націстівської верхівки. Розенберґ дуже дбав, щоби Гітлер діставав найкращі твори штуки.

ПОВСТАННЯ В ІРАНСЬКІМ АЗЕРБЕЙДЖЕНІ — ДІЛО СОВЄТІВ

Таке сказано виразно в урядовім комунікаті іранського уряду, висланім до чужинецьких амбасад в Теґерані. Теж стверджено, що іранське населення не робить ніякого бунту, а уряд Азербейджену не складається з мешканців цеї провінції. Знов творець Демократичної Партії (комуністичної), що підняла повстання, є членом комуністичної партії в Баку, що є під Совєтами. Зачиться, що „уряд" є створений людьми чужими, з іншого краю.

СКИТАЛЬЦІ З ПОЛЬЩІ ЗБУДУВАЛИ СОБІ МІСТО

З Франкфурту над Меном, себто з американської зони, звідомляють, що при допомозі УНРРА скитальці з Польщі, що є в Німеччині, викорчували ліс недалеко Віден, що є в Чехословаччині, й там побудували прибіжище на яких 1,000 осіб. Мають там уже шпиталь, церкву та школу, а навіть склепи. А побудувалися біля Віден тому, що в Віден є харчові склади УНРРА. Не зважаючи на сніжні завії тепер лекше перевозити харчі та інші речі до таборуміста, що є на німецькій території. Військова Управа, як звідомляють, помагала скитальцям у тій роботі, достарчаючи їм сокир, пилок іт. п.

ВИГЛЯДАЄ, ЩО НЕ ДУЖЕ СТУРБОВАНИЙ. — Перед нами японський ґенерал, Томоюкі Ямашіта, третій зліва, прислухується, як його боронить його оборонець останнього дня на судовій розправі в Манілі. З його спокійного виразу годі заключати, щоб він надіявся, що вирок суду буде кара смерти через повішення.

ПРЕДСТАВНИКИ „ТРЬОХ ПОТУГ" РАДИЛИ ВЖЕ ТРЕТІЙ РАЗ

Наради міністрів закордонних справ Злучених Держав, Британії та Совєтського Союзу, що відбуваються у Москві, покриті далі цілковитою тайною. Відомє тільки те, що вже відбулися в Спиридоновці треті наради, та, як догадуються, радили там у справі атомової бомби та подій в Ірані, а можливо що й в справі більшої совєтської участи в управі Японією, на що Совєти настоюють. Теж згадують, що совєтський комісар заграничних справ, Вячеслав Молотов, окружений совєтськими знавцями міжнародних справ як і совєтськими амбасадорами, бувшими чи теперішними.

СТАЛІН У МОСКВІ.

Совєтські часописи помістили великими буквами новину, що Сталін вернув до Москви по девятитижневім відпочинку над берегами Чорного моря.

БИРНС І БЕВИН У СТАЛІНА.

Американські кореспонденти заповідають, що Джеймс Бирнс, секретар стейту, та Ернст Бевин, британський міністер заграничних справ, будуть в пятницю на відвідинах у Сталіна. При цій нагоді зложать йому побажання знагоди його 66-літних уродин. Знов швайцарське радіо передає з Лондону, що Бевин та Бирнс уже порадилися з Сталіном минулого вівтірка.

ЗА КООПЕРАЦІЮ „ТРЬОХ".

Московський журнал „Таймс", що виходить анґлійською мовою і передає погляди совєтського уряду присвятив бачато місця „Трьом потугам". Це, очевидно, в звязку з нарадами представників тих потуг у Москві. Отже „Таймс" є за те, щоби ту спілку задержати в мирі в такий самий спосіб, як це було в часі війни. Коли англо-американська-совєтська спілка могла разом боротись проти агресорів, то, каже журнал, можна теж і разом працювати в справі мира, не зважаючи на перешкоди. Журнал є теж проти цього, щоб відмовляти Раді Забеспеки право вета кожному з тих пятьох членів, що до неї належать. Як відомо всі члени — крім Совєтів — є проти цього, щоб ухвали Ради Забеспеки могли бути уневажнені одним голосом, що противиться.

НЕЯСНА АТМОСФЕРА.

Так характеризують політичні обсерватори в Москві наради представників „Трьох Потуг". І це, як кажуть, є голос тих, що задивлялись на ті наради досі дуже оптимістично.

ЛОРДИ ОГІРЧЕНІ.

В британській палаті лордів дебатували над позичкою, яку дістала Британія в Злучених Державах. Її критикували дуже гостро, кажучи, що не надіялись, що в Америці буде так мало зрозуміння того, що Анґлія витерпіла в цій війні. Позичку принято „з розпуки", але тільки 90 голосами проти 8. При голосованню бракувало до 600 лордів. Консервативісти відтягнулись від голосовання. Лорд Кінес, що вів переговори в Вашинґтоні в справі цеї позички, обороняв її в дуже розумний спосіб і представляв її „як акт надзвичайної великодушности".

ЧОРЧИЛ ВІДВІДАЄ АМЕРИКУ.

Ходять в Лондоні слухи, що Винстон Чорчил зрезигнує з проводу в консервативній партії, а тим самим з проводу опозиції в парляменті. Кажуть, що десь по першім січня він вибереться до Злучених Держав, де перебуде кілька тижнів, а за той час провідником опозиції в парляменті буде Антоні Іден. Він і стане правдоподібно головою консервативної партії, як Чорчил зрезиґнує.

ВЗАЇМНО СЕБЕ ОБВИНУВАЧУЮТЬ.

Ґен. Джордж С. Маршал, американський амбасадор до Китаю, має вже надїхати до Чунґкінґу, а його першим і найголовнішим завданням буде те, щоби погодити китайських націоналістів з комуністами. Обидві фракції вже готові до спільних нарад і ждуть на ґен. Маршала. Та наразі обсипують себе обвинуваченнями. Комуністи кажуть, що націоналісти ідуть війною на їхні позиції в Чагар і Джеґол, а націоналісти твердять, що комуністичні загони нищать їм всюди залізничі комунікаційні шляхи.

ПЕРЕСТАВ ІСТНУВАТИ.

Це так є з старим японським парляментом, що закінчив свою 89-ту сесію. Тепер Японія матиме перші у своїй історії демократичні вибори.

По тих виборах буде можна пізнати, чи зайшли в Японії дійсні зміни.

НАДІЯ НА ЗАМИРЕННЯ.

Таке звідомляють з Батавії в Яві. Але рівночасно стверджують, що британці збільшають свої війська. Знов до Амстердаму (Нідерлянди) мав прибути з Яви губернатор Нідерляндської Індії, д-р Губертус ван Мук, в справі наладження відносин в Індонезії.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА (Поодиноке число три центи)		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВІДЧУЛИ ГОРЕ БЛИЖНЬОГО СВОГО

Радили над тим, як зібрати якнайбільше теплої одежі для українських жертв війни, зокрема для малих дітей.

Було це на однім зібранню в Ню Йорку, хоч могло таке бути і в будьякім іншім осередку американських українців.

І ствердили, як це буває теж і в інших наших великих осередках, що великою перешкодою в збірці є те, що нема своїх власник троків (тягарових авт), бо якби були, то булоб лекше обіздити різні закутини і відвідувати замешкалих там наших громадян та забирати від них приготовану для цеї цілі одіж та обуву.

Дискусія на ту тему булаб може тягнулась, як це звичайно буває, в безконечність і не довела до пожаданого, якщоб не був встав український громадянин-бизнесмен і не заявив, що офірує на ту ціль $1,000. Сказав і виписав чека. Присутний на тих нарадах другий бизнесмен заявив, що дає другу тисячку долярів. І дав.

Ось таке сталося в Ню Йорку, але могло статись, а може й станесь і деинде . . .

Тими українськими бизнесменами є відомі громадяни: Калина Лисюк і Василь Пуйда. Не згадуємо їх імен тут на те, щоб їх тим способом вивищати, чи їм дякувати. Ні. Але згадуємо тому, що такі діла є доказом, що щире українське серце чим далі тим щиріше відзивається на горе наших братів і сестер. Міліонерів-патріотів ми тут не мали і не маємо. Навіть можна сказати, що наш національний доробок побудований радше на „удовиних лептах" ніж на *„княжих дарах!" Це чиста правда. Але ми теж і не* є вже тими бідаками, якими були тому 40 чи 50 років, бо назагал усі ми піднеслись і матеріяльно. Та добре в тому те, що зростаючи матеріяльно, ми не згубили щирого українського серця, чутливого на людську нужду, на біду. Коли-ж маємо вже таких, що відчувають у свому серці, що треба нині пожертвувати і тисячку, то хочеться вірити, що це пригадає ще тисячам наших братів і сестер, що не пожертвували і сотки, а можуть її легко зложити, не наражаючи себе ні своєї родини на якусь матеріяльну шкоду.

Великі часи вимагають великих діл і жертв. Ми, американські українці, коли іде про те, щоби допомогти українському народови, що переживає великі і траґічні часи, можемо допомогти йому найбільше поширюванням правди про Україну і матеріяльними жертвами. Решту мусить виповнити вже сам український нарід в Европі. Та і тут навіть при найбільших зусиллях і жертвах можемо допомогти матеріяльно тільки малесенькій частині українського народу. Тому зробім принаймні те, що можемо! Поможім хоч тій частині. І зробім це з щирого серця і глибокого переконання, з щедрої руки, хочби і найбіднішої. „Лепту удовину" хай дає той чи та, що є в такому матеріяльному положенню, в якому була бідна евангельська вдова. А решта хай жертвує відповідно до своєї матеріяльної спроможности.

Навіть американська кишення не є бездонна!

Між Злученими Державами й Великою Британією заключено договір в оправі виасиґнування тій останній позички на чотири біліони й чотириста тисяч долярів. Як в Америці так і в Англії появилися голоси критики на цю позичку. В англійській пресі і в англійськім парляменті чути голоси, що Америка використує Англію, та що тому, що нема іншої ради, треба приняти позичку на таких умовах, які підписав уряд.

У Злучених Державах цей договір має ще приняти конґрес у формі закону. Предсідник палати послів виявив, що перед святами ця справа не може бути поставлена на денний порядок. Вона прийде під наради конґресу аж по Новім Році. Значить що доперва тоді почуємо критику американських конґресових кол.

Зате американська преса, з відомою собі свободою, обговорює її всесторонно вже тепер. Не бракує таких голосів, які справу ставлять вітверто на такій площині, що Англія є союзницею Злучених Держав в обороні демократичного ладу і світі, а тому, що сама Америка не дасть собі ради з такою обороною, то її інтерес вимагає цього, щоб Англії дати навіть даром таку суму гроша, яка потрібна на її скріплення, себто на повоєнну регабілітацію. Але появилися теж голоси такої критики, що це не по бизнесовому давати Англії велику позичку на те, щоб вона розвинула свій промисл американськими грішми і продавала свої вироби до своїх доміній та кольоній так дешево, що Америка не може туди кинути своїх продуктів.

Та найважніші голоси, як от Генрія Тейлора в ґазетах Скрипс-Гавард, твердять, що Америка мусить добре вважати на те, чи можна давати дальші позички або прості дарунки заграничним державам, бо Америка сама вже винна чужинним державам більше, ніж вони винні їй. На підставі урядових цифр Тейлор доводить, що Злучені Держави інвестували заграницею $11,100,000,000, а в нас інвестували заграничні держави суму $12,300,000,000, значить ми винні загранииці різницю в сумі $1,200,000,000! Ще гірше є в торгівли. На підставі Ленд-Лізу ми вивозили продукти заграницю даром, а зате купували за готівку за границею товари для наших потреб. Внаслідок того повстала така ситуація, що з року на рік ми лише вивозимо щораз більше товарів, за які ми платимо готівкою нашим продуцентам і робітникам, а заграниця дістає їх від нас даром. Крім цього наш довг зростає з року на рік, а нема наразі виглядів, щоб ми діставали хоч частинну сплату того, що нам довгують. Тейлор взиває конґрес, щоб він призадумався над тим, як далеко Америка може йти у своїх позичках чужим державам, бо й наша кишеня не є бездонна.

Микола Чубатий.

Норемберський процес над націстами та українські справи

Суд над націстичною верхівкою в Норемберґу, в Німеччині є під многими оглядами унікатом в історії. Унікатом є це, що переможений ворог стає перед судом побідника. В давнину ту справу полагоджували простіше та більше консеквентно. Переможеного ворога вбивали на місці, або з ним пертрактували про мир. Тепер маємо суд, в якім суддею є побідники. Вони то доказують вину обвинувачених, одначе відомо, що безсторонно годі висвітлити цілу справу там, де заінтересований сам є суддею.

Унікатом в історії є це, що обвинувачених судять на підставі правних засад, немов законів міжнародного права, яких не було ще тоді, коли злочини націстичної верхівки були доконувані. Тим способом підсудні відповідають за злочини, які в часі їх поповнення не були уняті міжнародним правом. Наприклад, мордування цивільного населення в окупованих країнах, як жидів, поляків, українців, можна би правно підтягнути під міжнародний злочин, бо Німеччина була одною із держав, що підписала женевську конвенцію про людські способи ведення війни, де цивільне населення є взяте під свого роду охорону міжнародного права.

Натомісць під ніяке право не дасться підтягнути таке саме винищування власних громадян, бо ще й досі стоїть світ на признаванню суверенности кожної незалежної держави. А раз так є, то державна влада має право все робити зі своїми громадянами аж до винищування їх включно, бо це внутрішні справи держави. Такі є дикі звичаї нашої цивілізації.

Це, що Німеччина робила зі своїми німецькими підданими ще на куди ширшу і більшу скалю робила советська Росія з українцями та іншими неросійськими національностями. Масакри населення, виголоджування міліонів українців, переслідування релігії навіть тепер в Західній Україні, є загально світови відомі, але ніхто не саджає советських головачів на суд. Навпаки, представникови такої самої брутальної влади позволяється засідати в норемберзькім суді в ролі суддії, що судитиме такого самого як він міжнародного хижака.

Та вже найбільшим унікатом в норимберзькім процесі це, що советська Росія є суддею у розсуджуванню власних злочинів проти людства. Перший головний закид проти націстичних розбишак це той, що вони викликали світову війну потаємними конспіраціями з подоптанням міжнародних умов. Це правда, одначе саме основною конспірацією, без якої не булоб прийшло до вибуху війни, був пакт Рібентропа та Молотова з кінця 1939, що ділив Польщу поміж Німечичну та советську Росію. Мабуть без того пакту націсти не відважилисяб були спричинити світового пожару, бо не булиб відважилися піти і проти західних держав і проти советської Росії на сході рівночасно. Пакт приязни націстичної Німеччини з Советською Росією дав змогу націстам запалити світ.

Тому біля Рібентропа на цій самій лаві злочинів повинен нині сидіти Молотов, а партнером злочинів Гітлера є Сталін. Нині представники Сталіна та Молотова судять тільки Рібентропа. Злочин Рібентропа очевидний, але коли стане перед судом Молотов? Немає сумніву, що годі найбільше примітивного почування справедливости погодити з таким ставленням справи.

Річ природна, що ніхто й на хвилину не вагається, що націстичні вожаки є міжнародними злочинцями та про їхню вину давно вже вирішила публична опінія міжнародного безстороннього сумління. Вісти, які щораз більше напливають з Европи та дають повніший образ націстичних злочинів хочби в Україні, дають моральне право українському народови станути в ролі обвинувача націстичних злочинців та їх початкових союзників, советських верховодів.

Націстично-мадярські митарства в справі України.

Зі становиска міжнародної справедливости норембезький процес менше інтересний, натомісць він більше інтересний з політичного боку. Вишукуючи докази вини обвинувачених прокуратори були приневолені повитягати велику масу документів, які вияснюють нам становище націстів до різних політичних проблєм Европи, а між ними також до української справи.

Шкода, що американська преса, навіть Ню Йорк Таймс, не подає докладного перебігу самої ропрaви. Тільки загальні описи одної чи другої фази із норемберзького процесу перелістаються до нас. Саме недавно репортер Ню Йорк Таймсу подав такий інтересний виїмок з салі розправ на тему, як Гітлер добував собі мадярського союзника, щоби запалити світ. Першою жертвою того порозуміння впала Карпатська Україна ще далеко перед мінхенським зіздом представників Англії, Франції, Італії та Німеччини, де вирішили відірвати від Чехословаччини Судетський Край.

З перебігу процесу вийшло на яв, що вже 23. серпня 1938, отже рік перед вибухом світової війни, Гітлер на конференції з головою мадярської держави, адміралом Гортієм, погодився, що Мадярщина стане союзником Німеччини, а за це дістане Карпатську Україну. Мадярщина мала підготовити потрібні для Німеччини припаси поживи, щоби з того боку Німечина була забеспечена, коли зачнеться війна, яку Гітлер спершу плянував на 1. жовтня 1938.

Мінхенський зїзд відсунув вибух війни мало не на цілий рік, одначе в межичасі відбувся розбір Чехословаччини, серед якого відгравалася траґедія Карпатської України при облудній грі націстичної Німеччини супроти карпатських українців. Відомо, що коли по упадку Чехословаччини, на початку 1939 року, актуальною стала справа Карпатської України, то націсти грали комедію перед урядом Карпатської України, що вони хотять її зберегти як самостійну одиницю, тільки її границі мають бути поведені „згідно із перебігом етноґрафічної межі".

Тому націстичною комедією була і так звана віденська конференція, на якій представники Німеччини та Італії як судді потягнули межу поміж Карпатською Україною та Мадярщиною в такий дикий спосіб, що відтяли від Карпатської України її головні міста Ужгород та Мукачево враз з залізничою лінією та головним підкарпатським шляхом, що лучить всі поперечні шляхи, які біжать через Карпати.

З комунікаційного становища Карпатська Україна була поставлена вже тоді в таке положення, що була майже приневолена капітулювати перед Мадярщиною. Тільки гаряче бажання карпатських українців не вертати під мадярське панування казало їм проголосити незалежність, перенести столицю цеї маленької самостійної держави до Хусту та думати про підприємство понад їх економічні сили — збудувати новий підкарпатський шлях через власну гірську територію.

Націсти мабуть не доцінювали, як зрештою в цілій українській проблємі, національної динаміки українців та бажання жити власним життям. Тому були переконані, що карпатські українці самі прилучаться до Мадярщини. Колиж це не сталося, а сойм Карпатської України 15. березня 1939 р. проголосив самостійність, з Берліна пішов дозвіл для мадяр вдарити на малу безборонну Карпатську Україну, що боронила своєї волі з завзяттям і посвятою.

Тим чином норемберзький процес відкрив рубець із одної частини української проблєми та націстичної облуди супроти українців вже 1938. Немає сумніву, що для українського громадянства був би незвичайно інтересний дальший процес, який відкрив би плахту конспірації націстів та большевиків в справі Західної України та Буковини. Та ледви чи цю конспірацію норемберзький процес відкрие, бо тоді мусів би теж відкрити злочинну ролю советської Росії так само, як процес дотепер відкрив злочинну гру Мадярщини.

Натомісць норемберзький процес вже досі частинно відкрив політичні пляни націстів супроти України та їх брутальне поведення з українським народом. На розправі прочитали проект Розенберґа відносно Советської Росії. Націсти плянували поділ Советської Росії на низку державних одиниць, між ними є також державна одиниця Україна з Кримом, Донщина та Кавказ. Одначе не мали це бути самостійні держави тих народів, тільки як німецький „лебенсравм", супроти якого Розенберґ мав справді рожеві надії. Він був переконаний, що ті простори буде можна скольонізувати німцями, голяндцями, данцями та іншими ґерманськими народами настільки, що ці краї „до одного або до двох поколінь" — як пише його меморіял — будуть могли бути прилучені як нові зґерманізовані краї до Великого Райху. Несоґірші апетити мав Розенберґ та дуже подібні до апетиту проф. Ґрабського відносно Західної України.

Процес відкрив також інструкцію, як поводитися з українським населенням, та як ловити його на примусові роботи до Німеччини. В квітні гавляйтер України Кох видав таке зарядження відносно трактування українців східної України: „Українці є занепокоєні, що їм за мало дають їсти. Ми не прийшли тут — пише він в своїй інструкції — щоби принести тут манну... Ми є раса панів, яка мусить їм пригадати, що найнижчий німецький робітник расово та біольоґічнo є тисяч разів більше вартний, ніж місцеве населення". Цього хіба досить.

В звязку з облудною грою націстів в справі Карпатської України виступає траґікомічна роля Польщі, що цілковито не орієнтуєтувалася куди, як кажуть, віє політичний вітер. Польща так була задивлена вузкоглядно в українську проблєму, як внутрішну проблему Польщі, що вона сама активно помагала задавити самостійність Карпатської України, щоби мати спільну границю з Мадярщиною, несвідома того, що вона помагала Гітлерови реалізувати частину його пляну, що вкоротці довів до нападу на Польщу та до упадку її самостійности. Засліплення Польщі супроти українців несвідомо вело їх на шлях власного себегубства.

ВОЛОДИМИР БІРЧАК.

МАСЛО НА ГОЛОВІ

2)

Докінчення).

— А щож ви собі думаєте?! Приходжу розгніваний із суду, кажу собі дати їсти, а тут в маслі муха, таке масло в нашій кооперативі. Мене це ще більше виводить з рівноваги. Належу до типів вибухових, розсерджений мушу чимнебудь кинути до землі, щоб розбилося на сто чортів, або гримну дверми, що аж цілий дім стрясеться, або по лиці лупну, коли хто попадеться під руки, що аж зуби вибю, мій любий пане старосто! Коли тим способом виладую свій гнів, хоч до рани мене прикладай. Отже й нині я розсердився в суді, а тут ще і в масло влізла муха. Я спалахнув, вхопив тарілку з маслом і кудиж мав її жбурнути... — як не просто у вікно?! Але скажіть ви мені, пане старосто, який лабатий чорт вас туди надніс?

— Я йшов серединою вулиці...

— І думаєте, що це вас оправдує? Не знаєте, що поліційні та комунікаційні приписи виразно всім наказують ходити лівим крайчиком дороги. А ви, старий чоловік, ви, пан староста нашого містечка — не знаєте того?! Не знаєте, що колиб вас авто переїхало на середині вулиці, то ваша родина не дісталаб ні сотика відшкодування, бо по середині вулиці не вільно ходити. На середині вулиці ви загалом не маєте права бути.

— Пане меценасе...

— Вибачте, я ще не скінчив. І навіть масла не можна жбурнути через вікно, бо такі як ви серединою ходять! То у вас називається порядок, безпека людського життя? Такий приклад даєте ви, пане старосто, всім мешканцям містечка?!

— Пане меценасе, я вже казав, що я спокійний, тихий чоловік, люблю згоду, мир. Кажіть, пощо ви це все говорите? Коли б так масло було поплямило тільки мою голову, я був би обтер її та пішов собі далі, але що мені й капелюх трошки засмарувало, капнуло ще й на сурдут, я зайшов до вас. Але дістану речі вичищені — історія скінчена. Не лайте мене.

— Що? Історія скінчена? — спитав адвокат. — Ні, ще далеко вона не скінчена. В суді я розізлився нині через кого? — через вас! Через вас, пане старосто й через інших таких самих — як ви.

— Через мене?! — спитав здивований пан староста і від зворушення аж встав з крісла, простерши руки до адвоката? Я... я... я...?

— Ви! — відповів з притиском адвокат. — Ви! Пригадайте ви собі, як я провадив вашу справу проти Іваненка і як ви лишилися мені винні 3,500 корон. Памятаєте, як мені не заплатили, я упоминав вас, пригадував, і знов упоминав, вкінці ми підписали умову, що звернете свій довг в пяти місячних сплатах по 700 корон. Памятаєте ви те?

Староста мовчав.

— Кажіть, чи памятаєте ви це, пане старосто?

— Памятаю — промовив вкінці пан староста.

— А памятаєте ви те, що хоч ви дали зобовязання то ви ні сотика мені не заплатили? Памятаєте? Я знов упоминався і знов і знов, а ви як води в рот і тихо, ша. А що ви собі думаєте?! Чи я вкрав гроші на стемплі потрібні на наші судові папери? Чи я краду гроші, щоб тричі їздити до вищого суду у вашому ділі? Чи я вкрав або залізниця везла мене даром? Га? Безплатно мої писарі працюють, чи може я краду для них? Га? Не я краду, але це ви мене обкрадаєте! І то мене виводить з рівноваги так, що я аж маслом жбураю через вікна.

— Пане меценасе, не гнівайтеся, та я заплачу свій довг, тепер не маю, але заплачу вам, навіть і відсотки заплачу.

— Дурню старий, лисий, мені грошей треба — не обіцянок твоїх дурних! Грішми платив я і плачу за стемплі, грішми оплачую свою канцелярію, а не дурними обіцянками! — кричав адвокат.

— Алеж, пане меценасе, ви мене ображаєте, тяжко ображуєте!

— Бику старий! — ще голосніше сердився адвокат. — Як можна так жити? Як можна комусь обіцяти гроші і не заплатити?! Де почуття чести, відповідальности? І то так хляпає азиком і не дотримує слова не малий дітвак, а старий, пан староста! Я на голову такого старости можу навіть — — — —

Пан староста зірвався на рівні ноги.

— Алеж, пане меценасе, я староста, мене всі поважають, шанують.

— Дурню один! Ніхто тебе не поважає, ані не шанує! Не сам ти став старостою і не сам стоїш ти на своїх ногах, а це партія тебе поставила як людину, яку на всі боки можна гнути. Вигідний ти, пане старосто, тим людям, що нам сидять на голові і думаєш, що це ти, а то не ти. Ти сам дурень, блазень!

— Пане меценасе, я не дозволю себе ображати! Не дозволю! — і він нервово став трусити свої кишені так, що адвокат думав, що пан староста шукає револьвера. Та не револьвер він виняв з кишені, а грубо звинений часопис, розвинув його поволі і з гнівом викинув на стіл гроші.

— Маєте!

— Що? — широко отворив губу адвокат. — Що ви маєте гроші, ви платите?

— Плачу і не дозволю себе ображати. Не дозволю, щоб ви говорили, що я злодій, що черaз мене ви кинули масло через вікно. Не дозволю себе ображати!

Адвокат узяв скоро гроші, перечислив, було рівно 3,500 корон.

(Докінчення на стор. 4-тій)

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Литовці протестують проти насильної репатріяції.

Не лише українці, але й інші народи мають свої репатріяційні проблеми. Одною з таких є литовська проблема. Недавно ми читали, що зо Швеції насильно вивезено багато біженців до Совєтів. Між ними були теж і литовці і тому американці литовського роду, які живуть у Філядельфії вислали 9. грудня б. р. телеграфічний протест до президента Трумана проти насильного висилання литовських утікачів із Швеції до совєтської Росії. У телеграмі сказано між ін.: „Подивляючи Ваше становище в обороні справедливости і приличности у світовій політиці, філядельфійці литовського роду із здивуванням читають вісти про те, як Швеція згодилася видати Росії 157 балтійських втікачів... Прохаємо Вас візвати Швецію, щоб вона відложила це рішення, доки міжнародні суди не вирішать долі переслідуваних і бездержавних балтійських народів". Під телеграмою підписи місцевих громадян литовського роду, а це Вилйема М. Пашка, і Кристофа Земайтіса.

К. В.

—o—

МИЛВИЛ, Н. ДЖ.

З весілля на українських збігців.

У громаді Вудбайн віддавали громадяни Василь і Анна Зінюки свою донечку Настуню, секретарку від. У. Н. Союзу за Василя Ключку, сина Михайла й Анни з Милвил. Вінчання довершив о. Микола Левицький у новозбудованій українській православній церкві в Вудбайн при великім здвизі народу, а по гостині переїхали гості автами до Українського Народного Дому при Кармел Ровд в Милвил на забаву. Тут зібралася численна молодь попри старших. При танцю видко було багато вояків, між ними старших офіцирів і моряків, бо молодий перебув 4 роки у Перл Гарбор і мав багато товаришів. Душа радувалася, коли хто призадумався над тим, що то у великій Америці є окрема українська фармерська громада і вона зберігає молодь у традиції своїх батьків. Весільний староста Антін Романюк багато приговорював до молоді, а потім візвав молодих так і старшивх звернути на хвилину свою увагу на ті події, які збуваються в Европі і на наших нещасних втікачів з рідної української землі. До того ще приговорив о. Левицький, у двох мовах і завізвав до складок на допомогу в Европі. Зазив не був даремний, бо зібрано $35.30 і вислано до У. Допомогового Комітету в Філядельфії.

По $1: зложили: А. Романюк, В. Шпак, о. М. Левицький, М. Маґен, Стельмах, В. Панас, З. Барнич, Д. Гнатюк, Гелен Камінська, Мармаш, Ф. Позяр, С. Боднарчук, Годен, Н. Солсак, М. Д. і А. Нарут, Панас. Гості з Ґрейт Медовс: М. Дзіньовський і Анна Дзіньовська, Юрій Шарт. Решту зібрано дрібними. Дружкам Олені Мудрій і Марії Зінюк належиться подяка за переведення збірки.

Сусід.

—o—

ДІТРОЙТ, МІШ.

Дебата: Як відноситись до теерішньої влади в Україні?

Заходом українських абсольвентів в Дітройті та товариства „Українських Професіоналістів" з Торонто, відбулася в Дітройті дебата, дня 9-го грудня — в домівці „Українська Хата".

Тема дебати: Рішено, що українці котрі живуть поза межами України, — повинні відноситися позитивно до сучасного уряду в Україні".

Афірмативну сторону дебати обороняли адвокат Іван Кузь з Дітройту та адвокат А. Орищак з Торонто.

Неґатину сторону дебати обороняли адвокат Теодор Гуменюк з Торонто та адвокат Іван Панчук з Дітройту.

По настановленню трьох суддів адв. Іванчук коротко промовив до зібраних, пояснюючи їм ціль дебати, та заохочуючи до дбайливого та корисного — як на той час — слідкування за кождісеньким виводом.

Перший промовив адв. Іван Кузь з афірмативної сторони. Почав з цього, що за часів Центральної Ради в Україні, зорґанізовано в Харкові другий уряд, котрий в 1923 р., приступив до спілки з С. С. С. Р., та що той уряд й по нинішний день там істнує. Про сепаратизм нема що думати, бо сепаратизм під теперішню пору є мертвий. Україна там за океаном творить життя від Камчатки по Одру — та від Балтику по Балкан.

Україна дала Союзові релігію, землю та імя.

Другий з афірмативної сторони, адвокат А. Орищак, доміг першому, додаючи, що там 27. листопада 1944. р., — було проголошено амнестію всім збігцям, якщо покаються. Говорив про федерацію. Багато літ часу забере, щоби зеднати більше націй в одній спілці. Покликувався на історію, — наводив уривки про орієнтації наших колишніх на чужих, а закінчив цим, що має надію, що Україна колись дістане в Союзі автономію.

З неґативної сторони першим говорив адв. Теодор Гуменюк. Почав сумніватися, чи українсько - радянський уряд істнує. Ніде не чув про українських представників. В мові своїй згадав про збігців, про штучний голод на Україні, — про суд над акад. Єфремовом та тов., про радянську Конституцію, та що про границі між Україною і Чехією та Польщею не рішав українсько-радянський уряд, але Сталін.

Другим з неґативної сторони говорив адв. Іван Панчук. Зараз на вступі своєї мови заявив, що в Україні нема укра їнського - радянського уряду. Нарід український в Україні такого уряду не вибирав. Уряд там настановлений згори комуністичною партією. Українці — це нарід демократичний, як це історія засвідчує, а всі зайди в Україні — це комуністи. А далі, якщоби навіть такий українсько - радянський диктаторський уряд істнував, то ми, як демократи, ставились до нього неґативно.

Вірю, що українці хочуть волі, що хочуть жити своїм українським, демократичним устроєм та хочуть жити в вільнім дружнім світі. І вірю, що прийде час, коли повстане справжня Українська, Демократична Держава. Тому до праці за краще майбутнє України.

Судії признали виграну неґативній стороні.

К. Риківський.

—o—

БОСТОН, МАСС.

Річниця Сестрицтва.

Сестрицтво Покрова Божої Матери в Бостон, Масс., існує 21 років при православній церкві Пресвятої Тройці, 136 Арлинґтон Ст. З нагоди 21-літної річниці сестрицтво урядило перший повоєнний баль 13. жовтня 1945 в Українськім Домі при Коминс Гайвей в Матапан, Масс. Всі члениці сестрицтва ухвалили, щоби дохід з балю пішов на поміч нашим голодуючим братям і сестрам на Україні. Баль удався якнайкраще, всі гарно забавилися і приймалися українським буфетом, зложеним самими сестрицями. Сестриці дали добровільні жертви в грошах і в буфеті, щоби дохід збільшився. Загальний прихід з балю був $353.90, а розхід $158,-78, то лишився чистий дохід в сумі $195.12. Гроші висилаємо на руки Допомогового Комітету в Філядельфії, в сумі $200.00.

Сестрицтво, як запомогова установа, дбає не тільки про запомогу хорим члениціям, але допомагало і допомагає також добродійним інституціям. Вперщу чергу сестрицтво памятає за свою рідну церкву, при котрій було зорґанізоване. А також памятає і на народні ціли: для інвалідів, політичних вязнів, поводян у рідному краю, на дім Лесі Українки, Рідну Школу, всесвітню виставу в Шікаґо, Фонд Ред Крос і на Комюніті Фонд. До того сестрицтво закупило Державні Бонди на суму $3,-000.00.

Через чотири роки сестрицтво не справляло балів, через то, що кожна мати не весела і носила тяжкий смуток і біль у своїм серцю за своїми синами. Але сестриці займалися іншими справами. Члениці брали участь у представленнях і урядили чайний вечерок, щоби каса фінансово зростала. Минулого року на 15. жовтня 1944 наше сестрицтво справляло 20-літний ювилейний бенкет у церковній салі. На бенкеті були відзначені ювилейними відзнаками ті члениці, котрі були членицями від заснування до тепер, а це: Агафія Бербелицька, Марія Мороз, Параня Вонс, Марія Заварич, Параня Кучер, Ксеня Ярош, Марія Сілінська, Франка Бойко, Ксеня Гринюк, Юстина Чопик, Александра Шафранська, Ілена Школяр і Доротея Зінковська. Також сестрицтво нагородило золотими хрестиками Марію Сіліцьску, як довголітну касієрку і членицю, котра не брала бенефіту за 20 років, Софію Козак, як довголітну фінансову секретарку, і Параню Кучер, котра через 20 років не взяла ані одного цента запомоги з каси. Ще донині Марія Сілінська і Параня Кучер не брали бенефіту з каси.

Тепер в сестрицтві є 63 члениць і ми сподіємось ще більше молодих українських жінок і дівчат, щоби вписалися і допомогли нам працювати, щоб сестрицтво стало могутньою жіночою орґанізацією.

УРЯД:

Франка Бойко, предс.;
Марія Сілінська, касієрка;
Софія Козак, фін. секр.;
Марійка Прухніцька, рек. секр.

ПОШУКУЄМО 314 ЖЕРТВОДАВЦІВ по $100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ" НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода", орган Українського Народного Союзу, свідома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенности в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участи в проголошеній отсим надзвичайній кампанії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як $100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — українським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свободи" на допомогу українським жертвам війни зложили:

186) Український Американський Горожанський Клюб, Вотервліт, Н. Й.	$ 100.00
Попередно проголошено	18.570.00
Разом	$18,670.00

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто долярів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу", на таку адресу:

SVOBODA

P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

Д-р А. Т. Кібзей.

Недуги умові

В останнім нарисі я описав т. з. недуги уявлені, котрі самі собою не є дуже серіозними. Людина, хоч хора, проте може якось жити поміж людьми та давати собі раду. Тепер опишу серіозну умову недугу — або т. з. Параною.

В нормальнім стані — ми знаходимо багато людей, що хоч не хорі, але, як кажуть люди, щось їм бракує. Це „всезнайки", що то всьо знають і нікому не дадуть виговоритися. Колиж такий стан перейде в т. з. патальоґічний стан, то тоді маємо параною.

IV. Параноя. (Paranoia).

Назва „Параноя" походить із грецького слова, що означає „коло уму" (beside-mind). Іншими словами — назва означає, що в хорого є змішаний — розум із жалем (distracted with grief) і він попадає в розпуку, або як кажуть наші люди — сходить з розуму.

Недуга ця захоплює молодих людей в середнім віку. Історія життя такого хорого, звичайно розкаже нам, що хорий як був ще хлопцем (чи то дівчиною), вже тоді звертав на себе увагу інших. Він, як розкажуть нам його родичі, або знакомі, був тихим, втидливим хлопцем. Від дітей він ховався, бував зчаста на самоті. Приставав із старшими людьми радше, як своїми ровесниками. Зчаста задумувався, фантазував (day dreaming), забавами не інтересувався. Читав книжки на самоті, та був нетовариським.

Перебіг цілої недуги можна поділити на чотири части:

а) Перший період. Хорий такий неначе безлюдок, ховається від людей. В ночі не може спати, коли він вічно мріє-фантазує. При цім в день дуже непосидючий та нервовий. Бігає, скаче, та літає Бог зна за чим. Нарікає на утомлення, біль голови, ходить засумований, не веселий, здушуючи при цім всякі свої почуття та симпатії.

В недовзі він завважує і жаліється, що люди зле до нього відносяться, критикують його, насміваються з нього і т. д. І найменше надсподіване поведення його товаришів, він толкує собі як неприхильне для нього. (Ideas of Reference).

Цей стан погіршується з дня на день. Хорий тим журиться, чому люди є проти нього і що з ним станеться.

б) Другий період — зачинається тоді, коли хорий починає вірити, що люди його переслідують. (Delusions of Persecutions). Деб хто не говорив до когось на боці, хорий підозріває, що ці люди змовляються проти нього.

Пізніше приходять галюмінації ух. Тепер — коли він навіть не бачить людей, щоби говорили за нього, то йому причувається в ухах. Хтось до нього шепче, грозить йому, свариться з ним і т. д.

Він тоді підозріває всіх. Проти нього є масони, папа-римський, жиди... В його їду вкидають трутину. Хотять позбутися його...

Розуміється, що це його злостить. Він утікає від людей. Вікна заслонює. Дірки в замках затикає папірцями, щоби ніхто його не бачив. Ходить, бігає, та стає нервовим.

Він нарікає, що якісь люди напосілися на нього. Переслідують його на кожнім кроці. Втікає від них. Обороняється, відговорюється і свариться... Але згодом, як все це надокучить йому, він атакує своїх противників і бє, ріже...

в) В третім періоді — наступає зміна особистости (Transformation of Personality). Хорий все раціоналізіє. Коли всі проти нього, всі його переслідують, шепчуть до ух і т. д., і цілі товариства проти нього, єзуїти, папа, масони, то він мусить бути великий чоловік... Отже тоді він всьо знає. Його родичі — не були його родичі. Він походить з княжої родини, наслідник престола, або пророк, геній, великий чоловік, сам Христос, і т. д.

г) Четвертий період — це лише продовження третього. Хорий ступнево іде дальше в делюзії. Вірить, що він великий чоловік і тому його всі переслідують.

Стан ума погіршується. Хорий занепадає в правдиву дурійку. І, як кажуть, сходить з розуму (Dementia).

Лікування. — Стан такий може позістати раз на все. Залежить це від типу недуги та здоровля хорого. Ліку певного на цю недугу нема. Лишається лише розбирання, або т. з. „Psychoanalysis" — де деяким специялістам удається привернути розум, або інакше: інституція для умово-хорих до кінця життя.

Недавно зачали лікувати цю недугу — через вщіплення наркотіка — Metrozol та інсуліна. Уліпшення та в части і вилікування показалися звичайно в молодих людей, та у вчасній недузі. Лікування таки можна переводити лише в інституціях для того роду недомагань.

• • •

Це виїмки з книжки „Український Лікар", що вже вийшла і коштує $8. Її можна замовити в автора, адресуючи:

Dr. A. T. Kibzey,
4651 Braden Avenue,
Detroit 10, Mich.

Окупаційна армія перепливає альпейське озеро.

Американські вояки в австрійськім Тироли вчасі відпочинку пливають по озері, положенім високо в горах Альпах. Хлопці в нашій армії мають повно нагоди відвідувати і оглядати різні місцевости. Нагода для подорожування є лише одною з кількох нагод для молодців, у віці 17—34 літ, коли вони вступлять до правильної американської армії.

ЖАРТИ

Чому малий кричить?

— Чому малий кричить?
— Батько його бє.
— Чомуж батько бє малого?
— Щоби не кричав!

Найшла спосіб.

— Мамо, в діжку з тістом вскочила миш.

— Ну, а щож ти, доню, зробила?

— Я пустила в діжку кота, щоби її зловив.

І як жінкам догодити!

— Чому ти посварився з жінкою?

— Цеж вона посварилася зі мною!

— А то защо?

— Вона почала дуже хвалити нашу куму, я їй потакував.

— Як-жеж вибухла сварка?

— Та саме за те, що я потакував і хвалив куму.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. Я ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

МАСЛО НА ГОЛОВІ

(Докінчення зо сторони 2-гої)

— Не гнівайтеся, пане старосто, за мое слово, але зрозумійте мене — говорив адвокат вже лагідним голосом. — Зрозумійте, веду спави, сотні справ маю вже покінчених, на які видав свої гроші на стемплі, на їзду до вишого суду, а люди не платять! Чи я ще добрий за це маю бути, ще по бороді маю гладити своїх довжників?!

Адвокат задзвонив. Небаром написав його писар посвідку, що пан староста вирівняв свій довг і що адвокат не має до нього вже жадних грошевих домагань. Одночасно казав собі адвокат написати й другу посвідку, яку пан староста власноручно підтвердив, що не має жадних домагань до пана меценаса з причини випадку з викиненим маслом. Принесено сурдут, вичищений, вигладжений — як новий. І капелюх як новий. Пан староста вигладжений — як новий. І роста кланявся низенько та стискав руку адвокатові.

Вийшов і йшов лівим крайчиком дороги в напрямі на пошту. Ішов поволі, ширико розкладаючи ноги, хитався як качка, тяжко відсапував.

...„І пощо, я зайшов до нього?! — питав сам себ пан староста. — Але ні, не я тому винен. Люди бачили, як масло впало мені на голову і я мусів піти висваритися. Але чого він, цей адвокат, такий напрасний, такий нахабний?! Чого він такий?! Кидає масло на мою голову і — сам кричить, що це я причиною, що це я зробив йому прикрість. І чого, чого це він такий?! Цеж образа, а йому все одно! І чого, чого це він такий !

Відповіді на це питання він не міг знайти. Дійшов до самої пошти, де мав надати гроші, сплюнув, завернувся і вертався домів. Далеко обходив дім адвоката.

...„І чого, чого це він такий...?!"

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА ЗАТРИМУЙТЕ СВОЇ ВОЄННІ БОНДИ!

ТАРЗАН, ч. 1300. Все ще вяз ень.

„Убий!" — закликав Цезар Стенар до льва. Великий зьвір кинувся на Тарзана.

У тім вузкім місци пан джунґлів почувся у важкім положенню під таким напором.

Він підскочив вгору, завісився на штабі клітки, а потім зіскочив на хребет льва та вбив його ножем.

Одначе він ще таки находився в клітці і на ласці свого ворога.